



Podzim v Loužnici

foto Jana Matěásková

Milý čtenáři

Mám takový lingvistický problém...

Mám napsat – *prohodím popelník televizi?*

Nebo – *prohodím televizi popelníkem?*

Tolik k problematice propagace vánoc v médiích.

Respektive k reklamám v televizi vůbec. 😊

Tradiční zpracování drahých kamenů na Turnovsku přibylo na Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury

Podomácké broušení drahých kamenů je typické pro Turnov a jeho nejbližší okolí (Rovensko pod Troskami, Lomnice nad Popelkou) a v rámci ČR jde o ojedinelé centrum tohoto speciálního řemeslného odvětví, jehož kořeny sahají až do 16. století.

Právě v tomto regionu se brusičský obor mohl rozvinout díky přírodním danostem a historickým okolnostem. Požadavky na individuální ruční zpracování každého kamene jsou vysoké, hromadná strojní výroba ve 20. století se dotkla pouze kamenů pro technické využití.

Technologie broušení drahých kamenů je unikátním řemeslným odvětvím, jehož základní postupy a používané nástroje i materiály zůstávají po staletí prakticky beze změny. Výsledky brusičské práce se od minulého století již neuplatňují pouze ve šperkařství, klenotnictví a oborech uměleckého řemesla (glyptika, kamenářská galanterie), ale významným způsobem zasahují také do rozvoje moderních technologií.

Nositeli dovedností jsou jednotliví brusiči drahých kamenů (kamenáři), kteří se zpravidla ve vlastních dílnách nebo jako zaměstnanci firem věnují zpracování drahých kamenů pro různé oblasti využití (šperkové, sbírkové, technické kameny atd). Nejvýznamnějšími lokalitami, kde působí jednotliví brusiči, jsou Turnov, Rovensko pod Troskami, Lomnice nad Popelkou a okolní obce (Bzí, Benešov u Semil, Chutnovka, Mírov pod Kozákovem, Vesec).



Nominaci zpracovalo a předložilo Muzeum Českého ráje v Turnově.
„Velké díky patří všem těm úžasným lidem, brusičům, kteří pracují s drahým

kamenem s obrovskou pokorou a láskou. Udržují tradici jejich zpracování v našem regionu stále živou a zároveň reprezentují náš kraj daleko za jeho hranicemi. Mohou být na sebe právem hrdí. A my na ně též,“ stojí na facebookovém účtu muzea.

Do seznamu byla zapsána také „Zavádka na Hanáckém Slovácku“, jde o velmi pomalý obřadní párový tanec, který se tančí na tradičních hodech většinou za střídavého doprovodu mužského sboru a dechové hudby.

Do *Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury* je v současné době zapsáno celkem 33 položek.

(Zdroj: Ministerstvo kultury ČR)

A já jen tak ještě dodám, že kamenářstvím se prokazatelně živil můj rovenský pradědeček. Teda... když zrovna nehrál u muziky...

Turnov si koupí za 50 milionů korun od soukromých vlastníků malou vodní elektrárnu Shořalý mlýn, která je mimo provoz. Zhruba 25 milionů bude muset poté vydat na její modernizaci a zprovoznění. Návratnost investice město odhaduje na sedm až 12 let. Starosta města Tomáš Hocke uvedl, že vodní elektrárna by mohla městu pomoci zajistit energetickou bezpečnost i snížit náklady za energie.



S majiteli vodní elektrárny je město na podmínkách prodeje domluvené, uzavření transakce očekává starosta v prvním čtvrtletí příštího roku. Malá vodní elektrárna bude patřit do majetku městské společnosti Městská teplotrenská Turnov (MTT). Z radničního rozpočtu bude na koupi využito 35 milionů a 15 milionů doplatí MTT. Pod městskou společností ji chce radnice začlenit nejen kvůli tomu, že v energetickém oboru dlouhodobě působí, ale může na její modernizaci čerpat i dotaci.

Turnov očekává, že z vypsaného dotačního programu by mohl na modernizaci elektrárny získat 12 až 15 milionů korun. Celkové náklady odhaduje na 25 mi-

lionů. Malá vodní elektrárna vyráběla ročně průměrně 1,8 gigawatthodin elektřiny, po modernizaci to bude zřejmě zhruba 2,5 GWh. V provozu bude nejdříve od příští zimy, záleží podle starosty, jaký postup prací se zvolí. Obě turbíny elektrárny by mohly být opraveny najednou, což by bylo časově delší, nebo postupně. (Genus, foto Cestou necestou)

Turnov o měsíc prodloužil termín pro podávání nabídek na stomilionovou výstavbu knihovny. Vyprší 17. ledna. Zvýšila se i maximální přípustná cena na 114 milionů.

Jde již o několikáté prodloužení termínu. Radnice původně počítala s tím, že nabídky bude možné podávat do 11. října a cena bez daně nepřesáhne 110 milionů korun. Opakované prodloužení termínu si ale vyžádalo 14 změn nebo vysvětlení zadávací dokumentace. Poslední změna se týkala úprav položkového rozpočtu, což si vyžádalo i zvýšení maximální přípustné ceny.

Pro turnovskou radnici je výstavba knihovny ve Skálově ulici nejdražší stavbou od vybudování rekreačního areálu Maškova zahrada (180 milionů). Podle původních plánů Turnova měla stavba knihovny začít už letos na podzim, nový termín pro předání staveniště je březen příštího roku. Na výstavbu bude mít vybraná firma 600 dnů, knihovnu by tedy měla postavit do konce října 2025.

Nová knihovna bude o několik set metrů blíž k centru města než současná. O jejím stěhování z Jeronýmovy ulice se v patnáctitisícovém Turnově diskutuje už léta. Současné prostory potřebám jedné z nejstarších knihoven v zemi kapacitně nestačí - nedostatečné je hygienické i návštěvnické zázemí, chybí společenský sál a objekt není bezbariérový. Na výstavbu nové budovy získal Turnov evropskou dotaci, zhruba 68 milionů korun z programu IROP. Cílem města je zahájit provoz v nových prostorech ještě v roce 2025, kdy bude turnovská knihovna slavit 205 let od založení. (Genus)



Turnovské kulturní tipy:

sobota 23. prosince od 16 hodin v kině Sféra
Královský balet: Louskáček

Připojte se ke Klárce během Štědrého večera, který se stane velkým kouzelným dobrodružstvím. Nádherná Čajkovského hudba doprovází Klárku a jejího začarovaného Louskáčka v boji proti Myšímu králi i při návštěvě Cukrové víly

v Království sladkostí. Milovaná inscenace od Petera Wrighta pro Královská balet přináší tradiční pohádkové motivy i velkolepý tanec této baletní klasiky pro celou rodinu.

úterý 26. prosince od 20 hodin na Střelnici
Funky Xmas

rovensko p. t.

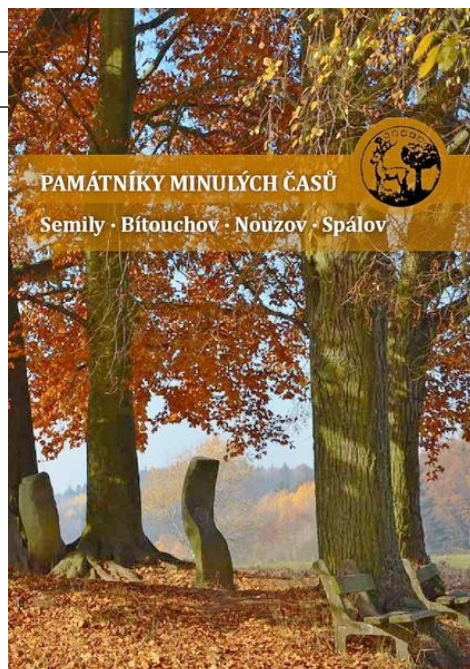


lomnice n/p

Divadelní spolek J. K. Tyl zve všechny své příznivce na silvestrovské představení hry Nerušit, prosím!, které se uskuteční 29. prosince od 18 hodin v Tylově divadle. Předprodej probíhá v Kulturním a informačním středisku.

semily

Oblíbená kniha se dočkala nového vydání Semilské muzeum se v rámci své knižní edice Paměť Semilská rozhodlo vydat nové, doplněné vydání knihy Tomáše Kesnera a Romana Hedvičáka *Památníky minulých časů*, která už byla nějaký čas na knižních pultech rozebrána. Kniha pojednávající o drobných nemovitých památkách a zajímavostech Semil, Bítouchova, Nouzova a Semil vychází s některými doplněnými informacemi



a zakoupit si ji můžete v semilském muzeu za 220 korun. Vychází v omezeném nákladu 150 kusů. (Libuše Šviková, MPG Semily)

semilsko

VYSOKÉ n/J –

VÁNOCE v divadle

25. PROSINCE O VYSOCKÝCH BETLÉMECH
od 19:00 hodin, vstupné dobrovolné
Videokavárna - malý sál
Dokumentární film Miroslava Šaldy.

27. PROSINCE STRAŠIDLO CANTERWILLSKÉ
od 19:30 hodin, vstupné 150,-
DS TJ Sokol Roprachtice - velký sál
Rezervace vstupenek do 18. 12. v městské knihovně.

28. PROSINCE POSEZENÍ S KRAKONOŠEM
od 17:00 hodin, vstupné dobrovolné
Pásmo poudaček, písniček a koled - malý sál

30. PROSINCE ZAČAROVANÝ LES
od 17:00 hodin, vstupné děti 40,-, dospělí 50,-
Loutková pohádka - malý sál
V případě velkého zájmu druhé představení v 18:20 hod.

Prodej vstupenek před představením v pokladně divadla nebo před malým sálem.

www.ds-krakonos.cz



BOZKOV – 26/12 od 18 hodin, Kostel Navštívení P. Marie

J. J. RYBA: ČESKÁ MŠE VÁNOČNÍ

Účinkují: Pěvecký spolek Jizeran Semily, jeho hosté a Podkrkonošský symfonický orchestr. Pan Petr Novotný zahraje na zrekonstruované varhany.

ŽELEZNÝ BROD – Ve čtvrtek 14. prosince byla pokřtěna kniha o Železném Brodě v galerii Detesk.

Knihu napsali Vladimír Buriánek a Petr Taranda.

Knihu **Železný Brod v běhu času** můžete zakoupit: Galerie muzeum Detesk, Motorest Formanka, Hotel Veselý a ve vybraných knihkupectvích.



Karel Daníček

(* 13. 12. 1867 v Železném Brodě, † 7. 2. 1943 tamtéž)

Karel Daníček se narodil 13. prosince 1867 v malém domku nad železnobrodskou farou. Jeho otec byl kožešník a čepičář, řemeslo doplňoval výdělkem z muzik. Byl výborným horským muzikantem, který se později, zlákan radčickými a bzovskými hudebníky vydal s dobrou a dobře secvičenou kapelou na Rus, kde zemřel. Jeho manželka zůstala sama se třemi malými dětmi, které se jí snažily pomáhat, jak mohly. Karel, jako ani ne čtyřletý hoch, musel navlékat korále, ministroval panu faráři a za ranního šera roznášel sousedovi pekaři po krámcích housky. Byl to mladý brodský kaplan, který poznal chlapcův hudební talent, pravděpodobně zděděný po otci, a podporoval jej.

Schovával mu každý krejcar, dokonce čtyřák za ministrování, aby mohl malému hochovi koupit housle. Ten se je brzy naučil dobře ovládat, ale to mu nestačilo a uspořil si na violu, později na trubku. To již věděli o jeho talentu kapelníci z blízkého okolí a zvali ho k hraní na svatbách, pohřbech nebo při tanečních zábavách.

V necelých 14 letech odešel ke svému strýci do Chemnitz, aby se zde vyučil krejčovskému řemeslu. V učení neprožíval šťastné období. Musel se starat o malé strýcovy děti, tetě pomáhat v kuchyni. Každou neděli hrál někde na tanečních zábavách a tam vydělané groše musel ráno odevzdat svému strýci. Často se stávalo, že z hospody přišel až ráno a sotva se ve studené vodě trochu opláchl, osvěžil a pak převlékl, musel rovnou zasednout ke krejčovské práci. Ulevilo se mu, když po vyučení mohl strýcovu rodinu opustit a zasednout s vyspělými a dovednými tovaryši za stůl ve veliké krejčovské dílně v Dráždanech.

Také pracoval v Lipsku, Berlíně a jako dvacetiletý se vrátil do svého rodného města. Pracoval jako střihač pro velkou krejčovskou dílnu v Jablonci nad Nisou. Často hrával na tanečních zábavách a postupně šetřil na vlastní krejčovskou živnost v Železném Brodě.

Karel Daníček byl velkým stoupencem Tyršovy myšlenky a cvičil na několika všesokolských sletech. Také jeho manželka Anna, rozená Adeová, se kterou se oženil v roce 1895, byla vášnivá sokolka. V roce 1906, když město parcelovalo levý břeh Jizery, zakoupili Daníčkově pozemek u železničního mostu, táhnoucí se od silnice až k Jizeře, kde si o rok později postavili poschodový dům s balkonem.

Pan Daníček byl zakladatelem místní živnostenské strany středostavovské, která hájila názory drobných a středních podnikatelů. Pro svůj rozhled, počestnost, rozvahu a mírnost získal ve svém rodném městě tolik vážnosti, že byl dne 2. prosince 1931 zvolen starostou města. Tuto funkci zastával sedm let, do října roku 1938, kdy na jeho místo nastoupil Heřman Jiránek. Pan Karel Daníček nastoupil jako starosta po Josefu Jiřím Folkertovi. Nemohl navázat na



práci svého předchůdce, neboť přišla těžká doba hospodářské krize a ještě těžší období nejistoty a strachu z blížícího se nebezpečí hitlerovského fašismu. V době, kdy město trpělo velkou nezaměstnaností, dosáhl velmi dobrých výsledků. Došlo k rekonstrukci radnice s moderně zařízeným divadlem, bylo otevřeno městské muzeum s četnými sbírkami děkana Hrušky. Byla provedena regulace Jizery, dána do provozu dálnice Turnov – Železný Brod. Usměřil obecní hospodářství, snížil dluh města a úrokové splátky byly přesně dodržovány. Nestrpěl, aby se plýtvalo, kde se mohlo, šetřil a nešetřil tam, kde viděl naléhavou potřebu. Řídil se heslem: „Co obecní, to svaté!“ Pozvedl své rodné město po kulturní i sociální stránce.

Pan Karel Daníček zemřel v sobotu 7. února 1943.

/ David Řeřicha, pracovník muzea, Železnobrodský zpravodaj

DRŽKOV –



VÁNOČNÍ KONCERT
vystoupí skupina
OBRO(C)K

Sobota 30. 12. 2023
od 17 hodin
v kostele
sv. Bartoloměje
v Držkově

*Zazní vánoční koledy
a známé folkové písně*

PONIKLÁ –



ROKYTNICE n/J – Radnice města chce získat do svého vlastnictví místní nádražní budovu, kterou nabízí k prodeji Správa železnic. Zastupitelé města zatím schválili záměr jejího odkupu. Podle rokytnického starosty Petra Matyáše město o výpravní budovu má zájem, i když pro ni konkrétní využití zatím nemá. „Jde nám o to zachovat ji ve veřejných rukou, protože nějaká veřejná doprava tam probíhá a jsou snahy o oživení té dráhy a turistického ruchu. A druhý důvod je, že tam má v blízkosti vznikat a projektuje se cyklostezka Greenway Jizera, takže pak by ta budova měla smysl i jako nějaké zázemí pro tuto cyklotrasu,“ řekl starosta.



Rokytnické nádraží je konečnou stanicí na lokální neelektrifikované trati z Martinic v Krkonoších, která byla postavená na sklonku 19. století.

V minulosti nádraží využili filmaři, když tam před téměř půlstoletím natáčeli scény do známé české komedie *Jak vytrhnout velrybě stoličku*.

Rokytnická radnice v minulosti o získání nádražní budovy do svého vlastnictví několikrát neúspěšně usilovala. Tentokrát město oslovila sama Správa železnic, výpravní budovu nabízí k prodeji jako nepotřebný majetek. Zadarmo ji Rokytnice nezíská. „Využití, které by možnosti bezúplatného převodu odpovídalo, tak v tuhle chvíli nemáme. Navíc ty podmínky by asi byly dost svazující do budoucna,“ uvedl Matyáš. Zatím podle něj ale není ani definitivní, že město budovu odkoupí, protože není jasné, kolik za ni bude Správa železnic chtít peněz.

„Zatím je to záměr a je otázkou, na kolik vyjde cena. Oceňovat to bude Správa železnic.“ (Genus)

jičínsko

Josef Štefan Kubín P o k o j l i d e m (Vánoční rapsodie z Jičína – úryvek)

Byl svatvečer Štědrého dne. Sníh postlal celou pláň dědinky Moravčí – sníh tak bílý jako tunika Pánaboha, dyž se prochází mezi hvězdami. Voněl posvátně, a k tomu jako vyleštěn do hladiny. Jen někde vidět šlapůtky po lehounké noze, světlý jejich otisk. Aha, to šla tudy Ucta sněžná, co chodí ten večer za sirotky a chudáčky, aby jim nevidky nadělila něco na zub.

Ucta naší jivínské končiny! Přijde jako světlý stín, a myk do trouby tuhle pekáč jabkovce, a zas hubníku, sypaného sladkou pracharandou, nebo peciválky v mlíce vařené, a nejčastěji jahelník - ach, ta dobrota všech dobrot! Zapeče se tam jablíček a sliv, povrchu poleje smetánkou, a dyž je do růžova, pane, to máte vidět, oči nad ním jen zatančí. O já, Ucta uměla osladit jazejček! Jenom se čepejřil. Budiž jí za to sláva na věky věkoucí!

Velká hvězda s opálovým závojem visí nad západem, snad světlý adamant ve vlasech královny Noci. Je ticho kolem, tichoučko, ani Čudík nefafne. I hřích zalezl někam do nečistých doupat, ani nevysune tykadlo. Matička Země spí. Nic ji nevyruší ze sna, ani lehký cup zajíčka, ani že tuhle zakrák havránek. Snad se jí zdá, jak zasejc zejde, rozkveté, pane, to bude slávy, až slunce zamává zlatým praporem nad hlavou. Louka jí vyšije květnou kamizolu, šumné lány se rozvlní, a křepelka na každé mezi vysází pět peněz. Svět bude zase jeden vejsk, heja hej. Taky víska Moravčí tyne v tichu. Jen chabé světlo okýnek Ti napoví, že tu také žijí lidé.

Och, jaké je zimní ticho krásné! A je-li to na svatvečer, jako že vše myšlenky padnou na kolena a modlí se k Neznámému. Duše je tak blažena, prochází se v ní nebeský mír.

Z nedalekého Jivína je slyšet večerní Ave zvonů...

S velkými díky a uznáním pro našeho rodáka Josefa Štefana Kubína

(nar. 7. X.1864, Jičín, Rakouské císařství, zemř. 31. X.1965, Praha , Československo, bez něhož by zcela jistě nevznikl zdejší pohádkový festival, ani každoroční Jivínský Štefan - vybral pro Trosečníka

/ Jaroslav Veselý

Pokračující čtvrtá dekáda let koled v Prachovských skalách **- sobota 16. 12. 2023**

Patrně nejstarší takovéto koledování v plenéru v regionu (blíží se mu počtem to dávné ve Valdštejnské Loggii) pokračuje ve čtvrté desítce let předvánoční tradice. Založeno bylo všesportovní skupinou basketbalistů, (nazývanou podle náhodně červených dresů) - Red Diabols v r. 1991 za významné podpory skupiny *Horalé* - viz níž. Třetí místo v časové posloupnosti má ale také dávné jičínské zpívání u kašny s mimořádně kvalitním hudebním doprovodem. Ve skalním městě prachovském bylo zatím největší množství účastníků v r. 2021 - odhad počtářů byl tehdy 200 lidí - z větší části sportovců a horolezců. Letos tedy o desítky účastníků menší - asi 110...

Nápaditý organizátor Jaromír Tišer, horolezec, všesportovec a bývalý reprezentant vlasti v orientačním běhu, kterému jsem po více než dvaceti letech organizování této akce skalní koledy s radostí předal, zaslouží pochvalu za nové nápady a podněty.

Leč postupně i trocha historie. Týden před svátky vánočními v r. 1991 se většinou všesportovní koledníci s lucerničkami i zvonky, čelovkami, někteří s hudebními nástroji vydali do Prachovských skal, aby jako jedna ze skupin (po nás se později přidali i folklorní „souboráci“) pokračovali v české kolední tradici. Větší zastoupení tehdy ze dvou skupin zakladatelů (ti druzí byli dobří muzikanti, zvaní *Horalé*) měla už překvapivě jen věkově starší skupina Red Diabols.

Účastníci i letos touto trasou tradičně vzlínali skalami nejprve k obvyklé první zastávce, spočinutí a zpívání - ke skále Krákorka. Cestou se šlo dál

příkrým průstupem na netradiční Pechovu vyhlídku, kde byly obvyklé dvě koledy podle zpěvníčku. Další zastávkou zpívajícího náhodně sestaveného sboru





byla pak jedna z nejhezčích lokalit těchto skal - Vyhlídka Českého ráje. Tam už dvojí kytary, housle a harmoničku doplnila krásně ladící flétna. Nelehký sestup Císařskou chodbou pak už za tmy – byl lemován po obou stranách skalami. Výhled na Modlitbu skal cestou kudy kdysi kráčel sám císař pán, byl ale dobře patrný a zvláštní. Se soumrakem se daly pocítit libé pocity dětí i dospělých a za svitu luceren, čelovek a cinkotu zvonků jsme došli k majestátní Drážďanské věži, pod níž byla důstojně vzpomenuata a v obrazovém kaleidoskopu se objevila a zazpívala bohužel už zesnulá Yvonne Přenosilová. Vzpomínky na zesnulé zpěváky zavedl před lety právě Jára Tišer. Obvyklé na závěr už bylo závěrečné maestoso „*Narodil se Kristus pán*“ - myslím, že v tónině C. Všichni se pak rozcházelí s příjemnými pocity, okysličení a naladěni svátečně. Několik vytrvalců si ještě našlo další a také tradiční osvěhu u „Košíčka“.

V Jivínské kotlině po odjezdu pak pod chaloupkami a domečky bylo patrné a rozhostilo se cosi nedefinovatelného - předsvátčí, které bylo možno už pod Prachovem pozorovat. Světýlka obydlí od Podhradí ke Starému Místu i dál do naší krásné krajiny. Byl klid a pohoda. Pár sněhánků okolo ještě svítilo. Několik světýlek na paměť již nežijících pod skálou Orel ve skalním městě dohasínalo...

/ Jaroslav Veselý

bejvávalo



**Semilské nádraží; pohlednice z knihkupectví Karla Chaloupeckého.
*Z facebooku Bohumila Přikryla***



**Jičín. Náměstí. Nakladatel J. Pašek v Jičíně. Nedatováno.
*Ze sbírky Václava Mikuleho***



Nakladatel Ed. Rulf, Bělohrad. Zákonem chráněno. Odesláno 1908 až 1916.
Ze sbírky Václava Mikuleho



Harrachov. 1929.
Z facebooku Jiřího Peterky

Bývalý hotel Koruna

V tomto článku bych se chtěl věnovat domu čp. 234 v Krkonošské ulici a jeho bezprostřednímu okolí.

V Tanvaldě, v tehdejší Reichstrasse (dnešní Krkonošské ulici) měl svoji tiskárnu pan R. Bartonitschek. Kromě jiného ve své firmě tiskl i pohlednice, včetně těch zachycujících tehdejší podobu Tanvaldu. I díky němu si dnes můžeme udělat představu, jak tehdejší Tanvald vypadal.

A právě díky těmto vyobrazením se také dovídáme, že na pozemku, kde dnes bývalý hotel Koruna stojí, stával ještě v roce 1850 poloroubený přízemní objekt vodního mlýna. Mlýn byl poháněn vodou z rybníka na stráni nad ním, v místech, kde dnes stojí budova tanvaldského gymnázia. Materiály dokládající dobu výstavby, majitele a dobu, kdy byl mlýn zbořen, se mi najít nepodařilo.



Nicméně na další dochované fotografii, je zachycena výstavba poslední části železničního spojení mezi Libercem a Tanvaldem. Tato byla dokončena v roce 1894. Zde již budova hotelu Krone a okolní hospodářské objekty stojí. Majitelem těchto nemovitostí byl Julius Rohn. Pozemky patřící k těmto nemovitostem se rozprostíraly od dnešní křižovatky ul. Nemocniční a Česká až k domu čp. 84. Ve směru od zmiňované křižovatky na místě, kde je dnes asfaltová parkovací plocha stával první z objektů patřící k hotelu. Jednalo se o objekt čp. 321. Zde byly zděné skladové prostory a u komunikace kantýna. Následovaly

další dvě spojené budovy s čp. 234 a čp. 103. Půdorys těchto spojených budov byl ve tvaru písmene „U“ s dvorem směrem ke komunikaci.

Vedle těchto budov se rozprostíral pozemek někde jmenovaný jako zahrada. Na ni navazoval již jmenovaný dům čp. 84 tvořící hranici pozemků. Na tomto pozemku se pořádaly nedělní trhy až do roku 1930, kdy již vdova po p. Rohnovi prodala pozemek městu a následně zde byl postaven městský biograf. Stavitele, nebo stavební firmu objektu čp. 234 (domu, který jako jediný dnes stojí) se mi zjistit nepodařilo.



Jeden z často se vyskytujících pohledů na hotel Koruna z doby první republiky

Taneční sál napojený na restauraci zcela určitě stavěla stavební firma šumberského stavitele Karla Pekárka někdy okolo roku 1890. Jednalo se o poslední ze zmiňovaných objektů, a proto také nejmladší. (FOTO) U komunikace před hotelem Koruna stával v době první republiky stojan pro ruční tankování pohonných hmot do osobních automobilů.

Po skončení II. svět. války byla budova hotelu Koruna spolu s dalšími původně v majetku rodiny Rohnů jako konfiskát přidělena Národnímu podniku Seba bavlnářské závody. Ten si podal žádost na rekonstrukci objektu čp. 234



bývalého hotelu Koruna. Jednalo se o přestavbu prvního patra na svobodárnu a druhého a třetího patra na ubytovací prostory pro svobodárnu. Zbylé objekty pro jejich špatný, léta neudržovaný stav, navrhl podnik zbourat. Dne 10. 6. 1949 bylo povolení vydáno. V tomto roce, tj. 1949, byly objekty zbourány.

Následně byl v roce 1967 přistavěn sklad k již samostatně stojící budově čp. 234. Postupně se řešila otázka chybějícího sálu pro společenské a kulturní akce.

V roce 1969 se projednávala další přístavba k hotelu Koruna. Měla stát v místě bývalého sálu. Sál měl sloužit jako jídelna a místo pro pořádání kulturních a společenských akcí. Energetické závody zde nechaly postavit výměňkovou stanici, ale s ochranným pásmem okolo tohoto objektu už se sem budova nového sálu nevešla.

Dne 6. 8. 1973 byla schválena rekonstrukce vinárny v hotelu Koruna a její rozšíření o prostor příručního skladu, který se přestěhuje do dvorních prostor. V roce 1973 tehdejší provozovatel Restaurace Jablonec nad Nisou zajistil vybavení vinárny podle schváleného návrhu a 28. 3. 1974 byl provoz vinárny zahájen. Po roce 1989 byl stejně jako mnoho jiných i objekt bývalého hotelu prodán soukromé osobě.

/ Miroslav Dušek, *Tanvaldský zpravodaj*



Pohled na část Dolního Tanvaldu u křižovatky dnešních ulic Česká a Nemocniční v roce 1893. V přední části je vidět výstavba kamenné zdi před železničním viaduktem a objekty hotelu Koruna.

PŘÍCHOVICE –



Jizerky pro Vás o.p.s.,
Obec Kořenov a Farnost Příchovice

VÁS ZVOU NA TRADIČNÍ

Vánoční koncert

KTERÝ SE USKUTEČNÍ V
KOSTELE SV. VÍTA V PŘÍCHOVICÍCH

27.12 2023 | 18.30

ÚČINKUJÍ: Jana Koptová, Simona Vrbická,
a Anna Mlinariková s Hanou Robinson

VEČEREM PROVÁZÍ VÁCLAV KOPTA

jablonec

Dvě česká muzea kandidují na cenu Evropské muzeum roku 2024

Dvě příspěvkové organizace Ministerstva kultury ČR, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou a Muzeum literatury (Památník národního písemnictví) v Praze – Bubenči, byly vybrány do užší nominace na cenu Evropské muzeum roku 2024.

Tato cena (The European Museum of the Year - EMYA) je udělována od roku 1977 pod záštitou Rady Evropy s cílem ocenit výjimečnost na evropské muzejní scéně. Existuje na principech podpory, povzbuzení, ocenění a představení výjimečnosti a inovací na poli muzeí, zejména v oblastech, které se označují jako „veřejná kvalita“.

Muzeum skla a bižuterie svou přihlášku založilo na nové, atraktivní muzejní přístavbě, za kterou získalo v roce 2020 titul Stavba roku. Součástí akce byla revitalizace muzejního parku a designová stálá expozice vánočních ozdob Svět zázraků (World of Wonders).

„Delegátka soutěže, která nás navštívila v srpnu, se zajímala o naše mezinárodní kontakty a také o naši roli v přípravě nominační dokumentace ruční výroby skla na Reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví lidstva UNESCO,“ uvedla ředitelka muzea Milada Valečková.



Setkání nominovaných muzeí z celé Evropy se uskuteční v květnu 2024 v Portugalsku. Jednotlivé instituce zde budou svou činnost veřejně prezentovat a nakonec budou vyhlášeni laureáti.

„My považujeme za velký úspěch už postup do užšího výběru. Znamená to, že jsme úspěšně prošli i hodnocením 'tajného delegáta',“ doplnila Valečková. (Ministerstvo kultury ČR; foto Petr Nový)

liberecký kraj

NOVÝ BOR – Život v památkách: Příběh domu čp. 105

Dům čp. 105, v němž sídlí Sklářské muzeum, patří k architektonicky nejcennějším v Novém Boru. Příští rok oslaví 220 let od svého vzniku. Původní malá osada Haida (dnes Nový Bor) byla na město povýšena až roku 1757. Tou dobou už zde ale fungovala první sklářská kompanie (obchodní společnost) a zušlechťování skla zde nabývalo většího a většího významu. Sklo se stalo hlavní obživou většiny obyvatel. I dnes zde najdete více než sto firem různých velikostí, které se živí výrobou a prodejem skla.

Dům čp. 105, ve kterém se nyní nacházíme, patří k architektonicky nejcennějším ve městě. Ačkoli si prošel různými dílčími přestavbami a úpravami, dodnes si zachoval mnoho ze své původní krásy a genia loci. Nechal si ho postavit Johann Christoph Socher v roce 1804. Letopočet i iniciály stavebníka

naleznete dodnes v klenáku honosného pískovcového portálu.

Současný klasicistní dům však není první stavbou na této parcele. Jeho předchůdce, patrový poloroubený dům orientovaný štítem do náměstí, vybuodoval truhlářský mistr Josef Schneider v letech 1758–59. Z něj se však dodnes zachovala jen část suterénu. Roku 1789 dům koupil výše zmíněný J. Ch. Socher, který na jeho místě vystavěl dnešní budovu. O stavební povolení na nový dům (a demolici původního) požádal 3. dubna 1804 a již 10. dubna toto povolení obdržel! Ještě téhož roku byl dům dokončen. Zdobený portál s motivem kotvy odkazuje k povolání majitele – zámořskému obchodu se sklem.

Kdo dům navrhl, se bohužel nepodařilo s jistotou potvrdit. Jako nejpravděpodobnější se jeví jméno místního zednického mistra a stavebního podnikatele Philippa Ehrlicha. Jeho autorství je bezpečně doloženo u domu čp. 5 na dnešní Masarykově ulici a rovněž připsáno u domu čp. 165 na Palackého náměstí. Jejich portály a další stavební prvky, a také jejich architektonické uspořádání jsou „našemu“ domu čp. 105 nápadně podobné.



V roce 1819 prodal Socher dům obchodníkovi se sklem a pozdějšímu purkmistrovi Stephanu Rautenstrauchovi. V držení jeho rodiny byl dům až do roku 1932, kdy ho po smrti jeho syna zdědili vzdálenější příbuzní. Dům koupila v roce 1941 obec, podle kronikáře Würfela se záměrem zřídit zde sklářské muzeum (to od svého vzniku roku 1893 sídlilo v budově radnice). K tomu ale došlo až po druhé světové válce, přesněji v roce 1952. Veřejnosti se zde muzeum otevřelo přesně před 70 lety, v roce 1953. Od té doby prošla budova řadou úprav, z nichž nejvýznamnější byla adaptace suterénu na výstavní prostor na konci 90. let. Postupně k němu přibyla moderní přístavba (2012) a rekonstruovaný podstávkový dům sdílený s turistickým informačním centrem (2021). Na celkovou rekonstrukci, která jej přiblíží evropským muzejním standardům

a zároveň zachová jeho unikátní historickou atmosféru, však teprve čeká. Náš dům oslaví příští rok 220 let od svého vzniku, přejte mu proto s námi vše nejlepší do dalších let a staletí!

/ Eliška Vavříčková, kurátorka, *Novoborský měsíčník*

#



Karel Hohl / sorry

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: *knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj*